

Ze praat nog zo weinig...

De ene kleuter praat al prachtige volzinnen terwijl de andere een paar woordjes brabbelt. Meestal komt het helemaal goed, maar soms is er sprake van een taalachterstand of zelfs een taalontwikkelingsstoornis. **Susanne Brouwer** van Logopediepraktijk Castricum legt het verschil uit.

1 *Wat is een taalontwikkelingsstoornis?*

“Een taalontwikkelingsstoornis, kortweg TOS, is een stoornis in de hersenen waardoor de taalontwikkeling anders loopt dan gebruikelijk. En ‘anders’ is niet hetzelfde als langzamer. Want bij TOS worden bijvoorbeeld noodzakelijke stapjes in de taalontwikkeling overgeslagen. Een kind kan dan bijvoorbeeld wel zinnetjes maken, maar heeft verder een heel beperkte woordenschat waardoor de communicatie toch beperkt is.”

2 *Wat is het verschil met een taalachterstand?*

“Bij een taalachterstand is de taalontwikkeling vertraagd. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat er thuis (te) weinig wordt gesproken. Of omdat de ouders helemaal geen Nederlands spreken. Een taalachterstand kan doorgaans redelijk ‘gemakkelijk’ worden ingelopen met wat extra aandacht op school. Bij TOS is dit niet het geval: dit is een aangeboren stoornis en er is geen aanwijsbare oorzaak. Iemand met deze stoornis kan hier altijd last van houden. Ook al zijn er trucjes en hulpmiddelen om ermee om te gaan. Logopedie helpt hierbij.”

3 *Hoeveel kinderen hebben een taalontwikkelingsstoornis?*

“Cijfers wijzen uit dat ongeveer 5% van de kinderen TOS heeft. Dit is gemiddeld zo’n twee kinderen per klas. Best veel dus!”

4 *Is dit niet de zoveelste ‘hype’ in onderwijsland?*

“Een taalontwikkelingsstoornis is absoluut geen trend of hype, vooral niet als je je bedenkt dat TOS doorwerkt in het hele leven. We leven in een communicatiemaatschappij; als een kind of volwassene zich niet goed kan uitdrukken in woord en schrift, kan het leven erg beperkt worden. En dat heeft ook grote gevolgen voor bijvoorbeeld de beroepskeuze. Want werk waarbij je veel moet praten of presenteren, is dan niet haalbaar.”

5 *Als er niets aan te doen is... wat dan?*

“De Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie pleit voor een screening van alle kleuters. Als een taalontwikkelingsstoornis tijdig wordt gesignaleerd, kan er ook tijdig hulp worden geboden. Nu komt een TOS vaak pas aan het licht in groep 3 of 4, waardoor het leren lezen en schrijven ernstig wordt bemoeilijkt.”

6 *Wat is het voordeel van vroegtijdige screening?*

“Dat kinderen op tijd de juiste ondersteuning krijgen, zodat ze bij het leren lezen en schrijven niet extra hard tegen hun beperking aanlopen. Screening en signalering heeft dus echt een preventieve werking.”

7 *Wat als je een taalontwikkelingsstoornis vermoedt?*

“Als een kind een vreemde zinsopbouw heeft, nauwelijks zinnen maakt of een beperkte woordenschat heeft, bespreek dit dan met de juf, de leidster op het kinderdagverblijf of de huisarts. Die kunnen dan verwijzen naar een logopediepraktijk voor een test. Logopedie is direct toegankelijk, dus een verwijzing van de huisarts is niet nodig. Als een kindje van 2,5 jaar nog niet veel zegt, dan mag je best aan de bel trekken bij een logopedist. Hoe eerder hoe beter.”